

РОССИЯ

Twój Rynek

BIULETYN INFORMACYJNY
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie

Szanowni Państwo,

Wiosenny numer niniejszego Biuletynu zaczynamy tematem budowlanym, który zwyczajowo, wraz z nastaniem wiosny, budził się do życia po zimowej stagnacji. Sprawdźmy, jak branża ta wygląda w dobie obecnego kryzysu gospodarczego.

Następnie proponuję lekturę smacznego artykułu o słodkościach, za którymi jak się okazało, Rosjanie wprost przepadają. Spożycie słodczy w Rosji systematycznie rośnie, a rynek jest bardzo perspektywiczny. Przeciętny obywatel tego kraju w 2008 r. zjadł aż 49 tabliczek czekolady! Zapraszam zatem do lektury. Zachęcam również do komentowania i pisania na naszych łamach.
moscow@trade.gov.pl

Z poważaniem,

Marek Zieliński
 I Radca
 Kierownik WPHI w Moskwie

Spis treści

- **Budownictwo w Rosji w 2008 i w I kwartale 2009.....2**
- **Rosyjski rynek wyrobów z czekolady.....17**
- **Regulowanie cen na leki.....20**
- **Obroty handlu zagranicznego w 200821**
- **Zmiany w prawie FR.....24**
- **Przedsięwzięcia targowo-wystawiennicze w Moskwie w maju 2009.....30**
- **Zbliżające się wystawy-Rosja.....34**
- **Z ostatniej chwili, czyli kryzysowy przegląd prasy.....37**

BUDOWNICTWO W ROSJI W 2008 R. I W KWARTALE 2009 R. (ze szczególnym uwzględnieniem Moskwy i Obwodu Moskiewskiego)

opr.:

Ewa Fischer

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

✚ Wpływ światowego kryzysu na gospodarkę rosyjską i sektor budowlany

Kryzys finansowy szczególnie ostro dotknął rosyjską gospodarkę opartą na eksporcie surowców energetycznych. Cena ropy naftowej marki Urals spadła ze 147 USD za

baryłkę w lipcu 2008 r. do 43 USD za baryłkę w styczniu 2009 r.

Mimo uruchomienia ogromnych środków finansowych z budżetu państwa zjawiska negatywne w rosyjskiej gospodarce zaczęły narastać lawinowo. Gwałtownemu pogorszeniu uległa dynamika wzrostu

PKB z prawie 7% we wrześniu 2008 r., do -0,7% w grudniu 2008 r. W IV kwartale 2008 r. produkcja przemysłowa spadła o 6%.

- ✓ Na koniec 2008 r. rezerwy dewizowe Rosji zmniejszyły się z 600 mld USD (sierpień 2008 r.) do 427 mld USD.
- ✓ Inflacja na koniec 2008 r. przekroczyła 13%.

Kryzys finansowy uzewnętrznił słabości rosyjskiej gospodarki, której ekspansja zewnętrzna i wewnętrzna finansowana była w dużym stopniu kredytami zagranicznymi, zaciągany przede wszystkim przez korporacje i banki rosyjskie, które zakumulowały ponad 90% zadłużenia zagranicznego Rosji.

Podmioty rosyjskie zostały pozbawione źródeł finansowania (zagraniczne rynki finansowe zostały praktycznie zamknięte dla podmiotów rosyjskich), co spowodowało ograniczenie lub zaprzestanie produkcji, zwolnienia pracowników, spadek płac, ograniczenie importu elementów kompletujących dla produkcji.

Skutki kryzysu zaczęła odczuwać także rosyjska branża budowlana. W II połowie 2008 r. odnotowano pierwsze znaczące korekty planów inwestorów na rynku nieruchomości. Spadek budownictwa mieszkaniowego i komercyjnego, wstrzymanie wielu inwestycji w infrastrukturę turystyczną (hotele, pensjonaty, obiekty rekreacyjne itd.) i drogową wpłynęły na zmniejszenie popytu na materiały oraz sprzęt budowlany, zarówno krajowy jak i importowany.

Początek roku 2009 wskazuje na pogłębianie się negatywnych zjawisk w rosyjskiej gospodarce. Już kolejny miesiąc spada produkcja przemysłowa, o ponad 15% spadły inwestycje, a ponad 3 % płace realne. Na pogarszającą się sytuację gospodarczą wskazuje też dalszy spadek towarowych przewozów kolejowych o ponad 26%.

Przewiduje się, że w 2009 r. spadek produkcji przemysłowej wyniesie 7,4%, inwestycji 14%, a inflacja osiągnie wartość 13-14%.

Zamrożeniu ulegnie ok. 50% inwestycji finansowanych ze środków budżetowych FR.

Należy podkreślić, że są to tylko szacunki, gdyż na dzień dzisiejszy najwięksi światowi analitycy nie są w stanie przewidzieć głębokości i czasu trwania kryzysu.

Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej w 2008 r. wartość prac budowlanych osiągnęła wartość 4.528 mld Rbl (ca 1,5 mld USD), co oznacza wzrost o 13% w stosunku do 2007 r.

- ✓ Ze środków budżetu federalnego (wydzielonych na programy budowlane) oddano do użytku 309 obiektów, z zaplanowanych 1349.
- ✓ Zmniejszyła się ilość oddanych obiektów sektora ochrony zdrowia, kultury i nauki.
- ✓ O 46% spadło budownictwo bibliotek, klubów, internatów, domów dla osób starszych i inwalidów, o 38% teatrów, o 26% ambulatoriów i poliklinik, o 24% domów wypoczynkowych itd.
- ✓ Znacząco spadła, w stosunku do 2007 r., ilość oddanych do użytku sieci kanalizacyjnych, gazowych i wodociągowych.
- ✓ **Natomiast wzrosła o 63% budowa nowych kin i sal koncertowych, o 43% budownictwo sanatoriów, o 19% uczelni wyższych.**

Średni poziom cen w budownictwie wzrósł w 2008 r. o 17%, w tym prac budowlano-montażowych o 18%, maszyn i urządzeń wykorzystywanych w budownictwie o 15%.

- ✓ W rosyjskim budownictwie zatrudnionych jest 3,3 mln osób.
- ✓ Średnia płaca w budownictwie kształtowała się w 2008 r. na poziomie 18,3 tys. Rbl (ca 600 USD), co oznacza wzrost o 26% w stosunku do 2007 r.
- ✓ Poziom płac jest zróżnicowany w zależności od kwalifikacji i miejsca pracy. W 2008 r. średnie wynagrodzenie inżyniera budowlanego w Moskwie wynosiło 50 tys. Rbl (ca 1,6 tys. USD), w Nowosibirsku i Rostowie /Donem i Ekaterinburgu 30 tys. Rbl (ca 1 tys. USD), w Ufie i Krasnodarze 25 tys. Rbl (ca 800 USD).

Dla rosyjskiego budownictwa poważnym problemem jest deficyt kadr. Brakuje pracowników wszystkich szczebli, od architektów i projektantów, kończąc na wykwalifikowanych robotnikach. Uczelnie wypuszczają absolwentów nie przygotowanych do współczesnych oczekiwań branży budowlanej. Im dalej od Moskwy tym problem kadr jest bardziej odczuwalny i stanowi istotną barierę rozwoju sektora budowlanego.

🇺🇸 Budownictwo komunalno-mieszkaniowe

Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej w 2008 r. oddano do użytku 63,8 mln m² powierzchni mieszkaniowej, co oznacza wzrost o 4,1% w stosunku do 2007 r. (z czego 17% w Moskwie i Obwodzie Moskiewskim, 6,6% w St.Petersburgu i Obwodzie Leningradzkim).

- ✓ Łącznie w 2008 r. oddano do użytku 756,6 tys. nowych mieszkań.
- ✓ Najwyższe tempo budownictwa odnotowano w Republice Baszkortostan, Inguszetia, Tywa, Kraju Kamczackim, Obwodzie Kałużskim i Kurgańskim.
- ✓ Najniższy wskaźnik budownictwa mieszkaniowego (60% poziomu 2007 r.) odnotowano w Obwodzie Astrachańskim i Murmańskim oraz w Czukockim Obwodzie Autonomicznym.

W 2008 r. ramach budownictwa indywidualnego (jednorodzinnego) wybudowano 27,2 mln m² tj. 42,7% całkowitej powierzchni mieszkaniowej oddanej do użytku w 2008 r. (w 2007 r. – 43%).

W ostatnich latach obserwowano dynamiczny wzrost cen na rosyjskim rynku mieszkaniowym.

- ✓ Ceny na rynku pierwotnym wzrosły w I połowie 2008 r. średnio o 26% (o 46% na mieszkania klasy ekonomicznej, o 40% klasy biznes i prawie o 4% na mieszkania klasy elitarnej).
- ✓ Ceny na rynku wtórnym wzrosły w 2008 r. o prawie 30%.
- ✓ W pierwszej połowie 2008 r. rosły też ceny budownictwa indywidualnego. Wzrost cen osiągnął 33% w Rbl i 19% w USD.
- ✓ Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej **średnia cena 1m² powierzchni mieszkaniowej w Rosji w 2008 r. osiągnęła 26,2 tys. Rbl** (ok.900 USD -w 2007 r. 20,7 tys. Rbl), przy czym w Moskwie cena 1m² wyniosła 91,6 tys.Rb (ca 3000 USD), Czukockim Obwodzie Autonomicznym 132 tys. Rbl (ca 4400 USD), Kraju Kamczackim 47 tys. Rbl(ca 1600 USD) a w Obwodzie Magadańskim 40 tys. Rbl. (ca 1350 USD).

Inne dane prezentują analitycy agencji nieruchomości, którzy szacują, że w grudniu 2008 r. średnia cena 1 m² powierzchni mieszkaniowej w Moskwie spadła o prawie 6% i kształtowała się na poziomie 6-6,8 tys. USD/m² (ceny mieszkań tzw. klasy ekonomicznej spadły w grudniu o 3,6% i kształtowały się na poziomie 3,7 tys. USD/m², mieszkań klasy biznes spadły o 4,2% do 6,1 tys. USD/m², mieszkań tzw. klasy elitarnej o 4,3% do 16,3 tys. USD/m². Są to dane szacunkowe, gdyż obecnie przy zakupie mieszkań nabywcy mogą liczyć na zniżki sięgające 15-40%.

- ✓ Na rynku wtórnym ceny mieszkań spadły w grudniu 2008 r. średnio o 3,8% (do średnio 6,7 tys.USD/m²). W grudniu 2008 r. oferowano na rynku wtórnym w Moskwie prawie 43 tys. mieszkań na sprzedaż (wzrost oferty sprzedaży o 22% w porównaniu z 2007 r.).

Kryzys dotknął także budownictwo jednorodzinne (indywidualne i szeregowo).

- ✓ W II połowie roku zaczęła spadać sprzedaż i ceny, zamrożono wiele projektów. Jak szacują eksperci popyt spadł o 2/3. Prawie 30 developerów osiedli podmoskiewskich domów jednorodzinnych ma trudności lub wstrzymało inwestycje, część firm podjęło próbę sprzedaży osiedli z niewykończonymi domami. Jak będzie kształtowała się sytuacja w tym segmencie rynku zależy nie tylko od samych nabywców, ale także od sytuacji finansowej inwestorów. Jak się oblicza w I kwartale 2009 r. ilość podpisywanych umów była o 40% niższa w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.
- ✓ W I półroczu 2008 r. średnia cena m² domu jednorodzinnego „pod klucz” kształtowała się na poziomie 5,6 tys. USD, w I kwartale 2009 r. wynosi 5,85 USD/m².
- ✓ W II połowie 2008 r. zaczęto odczuwać spadek dynamiki budownictwa mieszkaniowego w Rosji. Zamrożone zostały nowe projekty inwestycyjne.
- ✓ Spadek tempa budownictwa mieszkaniowego obserwowany jest także w I kwartale 2009 r. W styczniu 2009 r. wybudowano 35,8 tys. nowych mieszkań o łącznej powierzchni 3,1 mln m² (spadek o 4% w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r.). Na koniec lutego ilość budynków mieszkalnych oddanych do użytku w Moskwie zmniejszyła się prawie 5-krotnie w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. W lutym 2008 r. oddano do użytku w Moskwie 14 nowych budynków mieszkalnych, natomiast w lutym 2009 r. tylko 3 nowe obiekty.

Specjaliści rynkowi przewidują, że ilość nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytku w 2009 r. może spaść w porównaniu z 2008 r. nawet o 70%.

Za wcześnie jest jeszcze na analizy, jak będzie się kształtowała sytuacja na rynku mieszkaniowym Rosji w 2009 r., zwłaszcza przed rozpoczęciem sezonu budowlanego. Analitycy Asocjacji Budowniczych Rosji przewidują 20-25% spadek budownictwa mieszkaniowego w 2009 r.

Na spadek tempa inwestycji budowlanych ogromny wpływ ma znaczne ograniczenie dostępu do kredytów hipotecznych i wysokie ich

oprocentowanie, a także spadek siły nabywczej ludności. Rynek mieszkaniowy przekształcił się z rynku sprzedawcy na rynek nabywcy. Potencjalni klienci oczekują niższych cen oraz poszukują mieszkań z pełnym lub conajmniej częściowym wykończeniem. Na największy popyt mogą obecnie liczyć mieszkania tzw. klasy ekonomicznej o niewielkim metrażu.

W 2009 r. planowane jest oddanie do użytku ok. 54 mln m² powierzchni mieszkaniowej i odremontowanie ok. 8 mln m².

Ponadto, w bieżącym roku władze planują wybudowanie w Moskwie 2,5 mln m² powierzchni mieszkaniowej typu socjalnego, z tego 1,7 tys. m² z dla mieszkańców przesiedlanych z wyburzanych 5-piętrowych budynków.

- ✓ **W grudniu 2008 r. rząd FR zatwierdził wykaz sześciu największych firm budowlanych, które mogą liczyć na wsparcie finansowe z budżetu państwa, należą do nich: grupa firm „PIK”, grupa „SU-155”, grupa LSR, „DSK-1”, korporacja „Głabstroj” i holding „Inteko”**

W 2009 r. kontynuowane będzie budownictwo mieszkaniowe w ramach przyjętego w 2005 r. programu

- **„Dostępne i komfortowe mieszkanie – obywatelom Rosji”**

Państwo wydzieliło z budżetu 80 mld Rbl (ca 2,5 mld USD) na zakończenie inwestycji mieszkaniowych realizowanych w ramach tego programu, a także z przeznaczeniem dla rodzin wojskowych i innych kategorii obywateli objętych programami pomocowymi państwa. Środki te z pewnością wpłyną do kieszeni firm realizujących inwestycje, natomiast nie należy oczekiwać, że wpłyną na pobudzenie popytu budowlanego.

Przy obecnym kryzysie kredytowania firmy budowlane albo „zamrażają” oddanie do użytku nowych obiektów lub też podejmują próby wejścia w programy finansowane z budżetu federalnego, miejskiego lub resortowego. W pierwszych dwóch miesiącach 2009 r. liczba obiektów mieszkaniowych realizowanych w oparciu o państwowe środki budżetowe osiągnęła 80%.

Kredyty hipoteczne dla budownictwa mieszkaniowego

W ostatnich latach odnotowano na rynku rosyjskim dynamiczny rozwój rynku kredytów hipotecznych. Rocznie udzielano ca 300 tys. kredytów na sumę ok. 600 mld Rbl (ca 20 mld USD). Udział kredytów hipotecznych w zakupie nieruchomości kształtował się w ostatnim czasie na poziomie 5%. Przeciętne oprocentowanie sięgało 11% w walucie i 13% w rublach – dla porównania w USA i Wielkiej Brytanii oprocentowanie było na poziomie 5-6% rocznie.

Drogie kredyty hipoteczne zaciągali przede wszystkim nabywcy mieszkań na rynku wtórnym (mieszkań wybudowanych jeszcze w czasach radzieckich). Udział kredytów hipotecznych w zakupie mieszkań w nowo oddanych budynkach nie przekraczał 20%.

Kryzys finansowy na rynku światowym dotknął także rosyjski rynek kredytów hipotecznych. Kredytobiorcy zaczęli odczuwać problemy z terminową spłatą rat kredytowych. Oblicza się, że obecnie w portfelach pięciu największych rosyjskich banków liczba niespłaconych kredytów sięga 10%. W związku z tym banki coraz uważniej zaczęły rozpatrywać wnioski potencjalnych kredytobiorców. Podniesiono poziom wkładu własnego z 10 do 30%, jak również oprocentowanie kredytów do 18,5%.

- ✓ Aktualne oprocentowanie kredytu hipotecznego na zakup mieszkania kształtuje się na poziomie od 16,75% do 18,25% w Rbl, 11,5% do 12,27% w USD i 13% w EUR.
- ✓ Na zakup domu stawki oprocentowania są wyższe i kształtują się na poziomie 17,15%-18,25% w Rbl, 12-5-13,5% w USD i 14,5% w EUR.

Z powodu kryzysu na rosyjskim rynku finansowym i praktycznie braku możliwości pozyskania środków finansowych z zagranicy, znacznie spadła ilość banków udzielających kredytów hipotecznych. Według Agencji ds. Hipotecznych Kredytów Mieszkaniowych na rynku pozostało zaledwie 15 instytucji finansowych oferujących kredyty na zakup mieszkania i budownictwo jednorodzinne, wśród nich są m.in. **Sbierbank, WTB24, DeltaCredit, Kredit Europa, Uralsib, Bank Moskwy, Uniastrum Bank, Alfa-Bank, Absolut Bank, Reiffeisenbank i in.**

Znaczne ograniczenie dostępu do kredytów hipotecznych uniemożliwia większości mieszkańcom Rosji nabycie nowego mieszkania.

Z drugiej strony kredytobiorcy ograniczyli zainteresowanie drogimi kredytami hipotecznymi.

- Rząd rosyjski obiecał wsparcie finansowe w wysokości 200 mld Rbl (ca 60 mld USD) dla największych banków oferujących kredyty hipoteczne, które ma na celu obniżenie oprocentowania kredytów do 15%. Jak szacują specjaliści, przy tej stawce kredyty hipoteczne dostępne byłyby dla 15% mieszkańców Rosji.
- Dodatkowo 90 mld Rbl (ok. 3 mld USD) zostało przeznaczonych na budowę mieszkań dla uprzywilejowanych kategorii obywateli (weteranów, wojskowych, przesiedlanych z wyburzanych obiektów itd.)

Jak już wspomniano wielu kredytobiorców ma problemy ze spłatą swoich zobowiązań. Już prawie 112 tys. rodzin zwróciło się do banków z prośbą o pomoc i odroczenie lub zawieszenie spłaty kredytu.

- Państwo chcąc pomóc w rozwiązaniu tego narastającego problemu, przeznaczyło 26,3 mld Rbl z budżetu federalnego, na pomoc kredytobiorcom w spłacie ich zobowiązań. Podjęta została także decyzja o możliwości wcześniejszego wykorzystania na spłatę kredytu hipotecznego środków z tzw. macierzyńskiego kapitału otrzymywanego za urodzenie drugiego i kolejnych dzieci (od 1 stycznia 2009 r. kwota tzw. kapitału macierzyńskiego wynosi 299,7 tys. Rbl – kwota ta jest corocznie indeksowana).

Najbliższe miesiące pokażą na ile pomoc finansowa państwa wpłynie na ożywienie budownictwa mieszkaniowego w Rosji.

Rynek nieruchomości komercyjnych

Do połowy 2008 r. rynek nieruchomości komercyjnych zaliczał się do jednego z najszybciej rozwijających się sektorów budownictwa, o wysokiej stopie rentowności sięgającej od 10 do 40 % rocznie. Atrakcyjność tego rynku przyciągała coraz większą ilość inwestorów zagranicznych.

Obiekty komercyjne realizowane były w większości w oparciu o kredyty zagraniczne. Największymi kredytodawcami były banki niemieckie.

Kryzys na rynku światowym spowodował, że jesienią 2008 r. zachodnie banki zaprzestały praktycznie kredytowania nieruchomości komercyjnych w Rosji.

Rosja uznawana jest za kraj o stosunkowo wysokim ryzyku inwestycyjnym, dlatego też trudno w najbliższych miesiącach liczyć na aktywność banków zagranicznych

finansowaniu nowych projektów inwestycyjnych. Zachodni inwestorzy przyjęli pozycję wyczekującą.

W Rosji niski jest stopień ochrony prawnej projektów, częste zmiany i nieprzejrzystość przepisów. System uzgadniania i zatwierdzania dokumentacji projektowej należy do najbardziej skomplikowanych w Europie i wymaga długiego czasu i znacznych nakładów finansowych.

Według ocen analityków rynkowych, w 2009 r. ceny obiektów komercyjnych wystawionych na sprzedaż spadły o 60% w porównaniu z 2008 r.

Stawki najmu powierzchni komercyjnych w Moskwie (luty 2009 r.)

<i>Profil nieruchomości komercyjnej</i>	<i>min. cena USD/m2 rocznie</i>	<i>max. cena USD/m2 rocznie</i>
<i>supermarket (1500-2000 m2)</i>	<i>200</i>	<i>500</i>
<i>hipermarket pow. > 10000m2</i>	<i>150</i>	<i>162</i>
<i>sklepy AGD pow.<2500m2</i>	<i>410</i>	<i>550</i>
<i>sklepy AGD pow.>2500 m2</i>	<i>191</i>	<i>300</i>
<i>sklepy sportowe pow.<1200 m2</i>	<i>243</i>	<i>400</i>
<i>sklepy sportowe pow.>>2500 m2</i>	<i>120</i>	<i>180</i>
<i>centra kinowe pow.>3000 m2</i>	<i>147</i>	<i>170</i>
<i>centra rozrywkowe</i>	<i>100</i>	<i>150</i>
<i>perfumerie pow.<250 m2</i>	<i>1200</i>	<i>1800</i>
<i>sklepy z art. dziecięc. pow. 2200-3500 m2</i>	<i>180</i>	<i>220-280</i>

Centra handlowe w Moskwie

W 2008 r. moskiewscy deweloperzy wybudowali zaledwie 1/3 zaplanowanych centrów handlowych. Wstrzymano budowę siedmiu (o pow. 500 tys, m2) z 20 centrów handlowych (o łącznej powierzchni 1,5 mln m2).

W grudniu 2008 r. stawki wynajmu powierzchni w centrach handlowych spadły o 20-25% (na początku 2008 r. kształtowały się one na poziomie 750-900 USD/m2 rocznie). W niektórych centrach handlowych podpisano z wynajmującymi nowe umowy ze stawkami niższymi nawet o 50% – na takie rabaty mogą liczyć sprzedawcy elektroniki, sprzętu AGD, czy kompleksów rozrywkowych.

Na znaczące rabaty mogą liczyć najemcy nowowbudowanych centrów handlowych oddanych do użytku w 2008 r. (m.in. „Stolica”, „Skarabiej”, „Prazdnik” i in.), w których jest największy wskaźnik niewykorzystanej powierzchni..

Przewiduje się, że w 2009 r. wskaźnik niewykorzystanej powierzchni handlowej wzrośnie do 50%.

W 2009 r. przewiduje się do oddanie do użytku ok. 1 mln m2 powierzchni handlowej.

Centra handlowe Moskwy, których oddanie do użytku przesunięto na 2009 r.

<i>nazwa centrum handlowego</i>	<i>Deweloper</i>	<i>powierzchnia (tys. m²)</i>
<i>„Metropolis”</i>	<i>Capital Partners</i>	<i>205</i>
<i>Centrum Handlowe na ul. Wawilowa</i>	<i>Auchan</i>	<i>202</i>
<i>„Gudzon”</i>	<i>Interoil</i>	<i>145</i>
<i>„Megapolis”</i>	<i>Mosrybhoz</i>	<i>72</i>
<i>Centrum Handlowe na ul. Poriecznoj</i>	<i>OCK</i>	<i>70</i>
<i>„Filion”</i>	<i>Rubin</i>	<i>62</i>
<i>„Spektr”</i>	<i>Kałużskie Centrum Gospodarstwa Wiejskiego</i>	<i>64</i>

Centra logistyczne – magazyny, składy

W ostatnich latach odnotowano na rynku rosyjskim dynamiczny rozwój budownictwa składów, magazynów i centrów logistycznych. Nowoczesne powierzchnie magazynowe spełniające najwyższe wymagania technologiczne wymagają wysokich nakładów, których zwrot następuje w okresie 4-5 lat.

Mimo, stosunkowo niskiej rentowności (w porównaniu z innymi obiektami sektora komercyjnego), problemami z nabyciem ziemi i wysokimi jej kosztami, rynek centrów logistycznych cieszył się w ostatnich latach rosnącym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych.

W ostatnich latach oddano do użytku w obwodzie moskiewskim (za obwodnicą MKAD) ponad 2 mln m² powierzchni składowych spełniających najwyższe standardy techniczne i jakościowe. Za rekordowy należy uznać rok 2007, w którym oddano do użytku ok. 1mln m² powierzchni składowych klasy A.

Na rok 2008 zaplanowano oddanie do użytku ok. 1,5 mln m². Niestety, kryzys finansowy i ograniczenie dostępu do kredytów spowodowały, że oddano do użytku zaledwie 450 tys. m². powierzchni magazynowych. Do tego należy dodać 450 tys. m² powierzchni wybudowanych na potrzeby własne koncernów zagranicznych. Największy spadek aktywności odnotowano wśród zagranicznych „graczy” na rynku nieruchomości składowych.

Centra logistyczne oddane do użytku w 2008 r.(w obwodzie moskiewskim)

<i>nazwa centrum</i>	<i>developer</i>	<i>powierzchnia (tys. m²)</i>
<i>Szosa Noworizska 40 km od obwodnicy MKAD – „Istra”</i>	<i>Espro Development</i>	<i>145(III faza)</i>
<i>Szosa Noworiazańska 6 km od obwodnicy MKAD</i>	<i>TLK Tomilino</i>	<i>140</i>
<i>Szosa Symfieropolska 14 km od obwodnicy MKAD „Pokrow”</i>	<i>Logo Group</i>	<i>61</i>
<i>Szosa Warszawska 21 km od obwodnicy MKAD-Południowy terminal logistyczny</i>	<i>Feliks</i>	<i>53 (I etap)</i>
<i>Szosa Kijewska 24 km od obwodnicy MKAD – „Krekszino”</i>	<i>Roseurodevelopment</i>	<i>44 (II faza)</i>

Spadek cen powierzchni magazynowych jest niższy niż w innych segmentach nieruchomości komercyjnych.

W pierwszej połowie 2008 r. wzrost cen, w tym segmencie wyniósł 7,6%, natomiast w II połowie 2008 r. spadek cen o 6%.

W IV kwartale ceny spadły ze 145 USD za 1 m² do 130-135 USD. Przewiduje się, że w 2009 r. stawki najmu ulegną dalszej obniżce, w związku ze wzrostem podaży wolnych powierzchni składowych.

W 2008 r. wynajęto ok. 900 tys. m² powierzchni składowych klasy A i B (w 2007 r. 1,3 mln m²). Największe powierzchnie magazynowe przeznaczone są na produkty spożywcze, sprzęt AGD i elektronika oraz części samochodowe.

Przewiduje się, że w roku 2009 nie zostaną rozpoczęte nowe projekty, natomiast planuje się wykończenie obiektów planowanych na rok 2008. W 2009 r. przewiduje się do oddanie do użytku 600 tys. m² powierzchni składowych.

Centra logistyczne w obwodzie moskiewskim, których oddanie do użytku przesunięto na 2009 r.

Nazwa	Deweloper	powierzchnia (w tys. m²)
„MLP - Podolsk”	MLP	80 (II etap)
Centrum logistyczne „Południowa Brama”	Giffels	60 (I etap)
Centrum logistyczne „Dmitrow”	Ghelamco	123
Centrum logistyczne „Północne Domodiedowo”	Euroazja Logistic	300 (III etap)
Kompleks logistyczny EG Logistics	EG Logistics	55
Trilogy Park Tomilino	Trilogy Development	110

Jeszcze w ubiegłym roku mówiło się o deficycie powierzchni składowych – dzisiaj, spadek popytu spowodował, że można mówić o ich nadmiarze.

Aktualnie w okolicach Moskwy jest 4% wolnych powierzchni magazynowych. W regionach Rosji wskaźnik ten sięga 30-50%.

✚ Rynek nieruchomości biurowych i centrów biznesowych w Moskwie

Do połowy 2008 r. nieruchomości biurowe zaliczane były do jednych z najbardziej rentownych sektorów budownictwa przynoszących dochód 15-30% rocznie.

✓ Obecnie Moskwa dysponuje powierzchniami biurowymi ok. 9,3 mln m².

W 2008 r. oddano do użytku w Moskwie 1,8 mln m² powierzchni biurowych, z czego prawie połowa dotyczy rekonstruowanych obiektów administracyjnych epoki radzieckiej („Sierp i młot”, „Kalibr”, „Moskwicz” i in.) przystosowanych na biura klasy B (dawniej były to obiekty klasy C i D).

W pierwszej połowie 2008 r. dysponując kwotą 1,25 mln USD można było nabyć pomieszczenia biurowe o powierzchni 258 m² w centrum biznesowym „Zenit-Inter V”. Podobne ceny były w innych centrach biznesowych. W 2009 r. za 1 mln USD można już nabyć 300-400 m² powierzchni biurowej.

✓ W II połowie 2008 r. zaczęło spadać tempo budownictwa nieruchomości biurowych, inwestorzy zaczęli „zamrażać” projekty i przesuwali terminy oddania do użytku nowych obiektów.

✓ W grudniu 2008 r. oddano do użytku 26 tys. m² – co oznacza historyczne minimum. Dla porównania wskaźnik ten wyniósł w grudniu 2006 r. 115 tys. m², a w grudniu 2007 r. 240 tys. m².

✓ Wg informacji inwestorów, w 2009 r. planuje się oddanie w Moskwie tylko nieruchomości biurowe będące w końcowej fazie realizacji – centrum biznesowe „Linwest” o pow. 5,5 tys. m² „GLA” – 4,5 tys. m² i „Massiv” 8,9 tys. m². Termin oddania do użytku pozostałych obiektów uzależniony jest od pozyskania przez developerów źródeł finansowania.

Z powodu kryzysu, firmy mają duże trudności z pozyskaniem środków na zakup lub wynajem powierzchni biurowej. W IV kwartale 2008 r. wiele firm zaczęło opuszczać wynajęte powierzchnie biurowe lub żądać znacznego obniżenia stawek najmu.

Największa ilość wolnych powierzchni dotyczy pomieszczeń biurowych najwyższego segmentu - klasy A, położonych w „Moscow City” i w centrum stolicy (ok. 25%).

✓ Jeśli we wrześniu 2008 r. wolne powierzchnie biurowe klasy A sięgały zaledwie 4,2%, to w listopadzie już 10-12%, a w grudniu blisko 20%.

- ✓ Udział wolnych powierzchni w pomieszczeniach biurowych klasy B+ sięga od 12% w centrum Moskwy do 25% na obrzeżach stolicy, natomiast w pomieszczeniach klasy B wskaźniki wynoszą odpowiedni 8% i 7%.

Jak się szacuje, obecnie 90% popytu dotyczy wynajmu powierzchni biurowej, a tylko 10% nabywców zainteresowanych jest zakupem nieruchomości biurowej. Do czasu kryzysu wskaźniki te wynosiły odpowiednio 65% i 35%. Z największymi problemami z wynajęciem powierzchni biurowej spotkali się developerzy obiektów oddanych do użytku w 2008 r., w których jest 37% wolnych powierzchni w pomieszczeniach biurowych klasy A i 47% w obiektach klasy B. Sytuacja ta zmusza do udzielania rabatów sięgających 40% na wynajem powierzchni biurowych.

Przewiduje się, że z zaplanowanych na 2009 r. do oddania do użytku 3,5 mln m² pomieszczeń biurowych, wybudowanych zostanie 1-1,3 mln m².

Stawki wynajmu pomieszczeń biurowych w Moskwie w I kwartale 2009 r.

<i>Stawka wynajmu (USD/m²/rocznie)</i>	<i>Klasa A</i>	<i>Klasa B+</i>	<i>Klasa B-</i>
<i>bazowa stawka najmu</i>	800- 1100	600-800	350-560
<i>wydatki operacyjne</i>	110-150	100-120	70-90

- ✓ Średnie stawki w pomieszczeniach klasy C wynoszą 325 USD/m² rocznie.
- ✓ Największy spadek cen wynajmu powierzchni biurowej sięgający 35-45% dotyczy segmentu klasy A i B, w klasie C spadek cen nie przekracza 25%.
- ✓ Według szacunków ekspertów z marca 2009 r. - 30-40% powierzchni biurowych w Moskwie czeka na najemców.
- ✓ Ponadto, przewiduje się, że w 2009 r. dodatkowo pojawi się na rynku 100 tys. powierzchni biurowej z rynku wtórnego.

Analitycy rynku podkreślają, że stabilizacja tego segmentu rynku nastąpi dopiero gdy poziom spadku osiągnie 30-40%.

Budowa hoteli

W czasach kryzysu w stosunkowo niezłej sytuacji jest rynek hotelowy, przede wszystkim ze względu na dopływ środków finansowych. Na razie nie obserwuje się tendencji spadkowej, a raczej stagnację rynku.

Deficyt miejsc hotelowych spowodował, że Moskwa zaliczana jest do jednego z najdroższych miast pod względem cen pokoi hotelowych.

Na budowę hotelu 3-4 gwiazdkowego na 150 miejsc inwestor musi przeznaczyć kwotę rzędu 15 mln USD, a 4-5 gwiazdkowego to koszt 20-22 mln USD.

Jedynie zmniejszony napływ klientów pogarsza nastrój inwestorów.

Po raz pierwszy od 6 lat zaczął spadać wskaźnik wykorzystania miejsc hotelowych. Ilość gości hotelowych zmniejszyła się w ostatnich miesiącach o 20-50%, w zależności od kategorii hotelu i miejsca jego położenia.

W styczniu 2009 r. wykorzystanie miejsc hotelowych 4 i 5-gwiazdkowych wynosiło 52%, a 3-gwiazdkowych – 63%. Wpłynie to zapewne na spadek cen miejsc hotelowych w najbliższym czasie o 25-30%.

- ✓ W Moskwie jest obecnie 34 tys. miejsc hotelowych, z tego ok. 10 tys. w kategorii 3 i 4-gwiazdkowych.

Przewiduje się, że w 2009 r. ilość nowych miejsc hotelowych wzrośnie mniej, niż przewidywały wcześniejsze plany, i nie przekroczy 2,5 tys. miejsc.

Stan ten ma jednak charakter przejściowy i jak poprawi się sytuacja gospodarcza i zaczną napływać nowi klienci, znów odczuwany będzie deficyt miejsc hotelowych, spełniających standardy międzynarodowe.

Zasygnalizowane w powyższym materiale zmiany na rosyjskim rynku budowlanym, związane z kryzysem na rynku światowym, mają charakter fragmentaryczny i nie odzwieczają wszystkich problemów tego zróżnicowanego sektora gospodarki.

Podkreślić należy, że spadek dynamiki budownictwa i związane z nim bankructwa i wycofanie się z rynku wielu firm rosyjskich i zagranicznych mogą stanowić szansę dla polskich przedsiębiorców już działających lub planujących wejście na rynek rosyjski.

Na podstawie danych, materiałów i analiz:

Federalnej Służby Statystyki Państwowej, Agencji Kredytów Hipotecznych, Związku Budowniczych Rosji, artykułów w miesięczniku „Budownictwo” w gazetach „Ekspert”, „Kommersant”, „Wiedomosti”, „RBK daily”, informacji ze stron internetowych dot. rynku nieruchomości i in.

ROSYJSKI RYNEK WYROBÓW Z CZEKOLADY

opr.:

Irina Obuchowa-Zielińska

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

Zużycie wyrobów z czekolady w Federacji Rosyjskiej wzrosło z 3,4 kg na osobę w 2003 r. do 4,9 kg w 2008 r. Według badań *Euromonitor International*, **grupa cukierków pakowanych** (w europejskiej terminologii, nazywanych *bagged selflines/softlines*, czyli cukierki z miękkim albo twardym wypełnieniem, pokryte czekoladą bądź lukrowane, pakowane) ciągle cieszy się na rosyjskim rynku największym popytem: wg szacunkowej prognozy pod koniec 2008 r. zbył w tym segmencie powinien wynieść 34% obrotów sprzedaży detalicznych. Cukierkipakowane są atrakcyjne dla konsumentów z powodu dużej różnorodności

typów produkcji i rozmiarów opakowań.

Jednak największy wzrost sprzedaży osiągnęła **grupa tzw. czekoladowych produktów typu 'snickers'** (w europejskiej terminologii – *chocolate countlines*, czyli czekoladki przeznaczone dla szybkiego spożycia) – w 2008 r. sprzedano ich o 20% (w ekwiwalencie pieniężnym) więcej. Wartość sprzedanej produkcji w tej grupie wyniosła 24,3 mld rubli. Konsumentom odnosi się do takiej produkcji w sposób szczególny jako do formy zaspokojenia głodu, traktując ją jako rodzaj wyżywienia i jednocześnie z potrzeby łakomstwa. Stąd produkty są lubiane nie tylko przez nastolatki, ale i przez dorosłych.

Najbardziej dynamicznie rozwijała się w 2008 r. **grupa wyrobów czekoladowych klasy premium**. Większość konsumentów preferuje tradycyjną czekoladę mleczną bez wypełnienia i dodatków – właśnie takiej czekolady w 2008 r. sprzedano najwięcej - 65% ogółu sprzedanych tabliczek czekoladowych. W porównaniu do 2007 r. wielkość sprzedaży w tej grupie produkcji wyniosła 67% (wzrost o 2%), ale jednocześnie w tym samym okresie znacznie wzrosła sprzedaż gorzkiej czekolady (bez jakichkolwiek wypełnień i dodatków): z 19% w 2007 r. do 25% w 2008 r. Tendencja odzwierciedla ogólny wzrost zainteresowania odbiorców

„zdrową żywnością” (uważa się, że gorzka czekolada jest zdrowsza od mlecznej bądź białej). Sprzedaż białej czekolady spadła w tym samym okresie z 9% do 6%.

Wyroby z czekolady cieszą się coraz większym popytem u męskiej części populacji. Producenci opracowali specjalne czekolady dla mężczyzn, np. linię tak zwanych „grubych” tabliczek czekolady bez wypełnienia albo z orzechami i rodzynkami (*Nestle for Men*, produkowane przez koncern *Nestle SA*) lub tabliczki gorzkiej czekolady „Ekspedycja polarna” (produkowane przez fabrykę „Russkij szokolad”).

✚ **Najlepsze marki i najlepsi producenci**

Konkurujące firmy powoli się konsolidują. W 2007 r. na rynku rosyjskim było obecnych 6 głównych konkurentów. Najwyższą pozycję zajmowało OAO „Objediniennyye konditery” (17%), kolejne: Nestle S.A., Kraft Foods Inc., Mars Inc. oraz grupa Orkla.

Jeżeli chodzi o upowszechnienie własnej marki ('brandu') rynek rosyjski nadal stanowi pole ostrej konkurencji.

- Na handlową markę **Alpen Gold** (OOO Kraft Foods Rosja) przypada największa część sprzedaży detalicznej (3,2% całości).
- Następne miejsce zajmuje **Snickers** (Mars) – 2,7%
- Trzecie miejsce **„A. Korkunow”** (OOO „Fabryka cukiernicza w Odincowie”) – 2,2%.

Producenci aktywnie walczą o miejsce w grupie wyrobów klasy premium. Fabryka w Odincowie pod Moskwą zakupiła nowy sprzęt dla produkcji „Walenso”. Firma Nestle poszerzyła linię produkcji tabliczek czekoladowych „Złota marka”, dodając nowe odmiany czekolady deserowej z wypełnieniem „Fleure d’orange” i „Wiśniowy nokturn”.

Ferrero SA (ZAO Ferrero Russia) zaczęła produkować Ferrero Collection, opakowania luksusowych cukierków z ciemnej czekolady z wypełnieniem pistacjowym.

Firma Lindt & Sprungli AG poszerzyła swoją linię premium o niezwyklej odmianę ciemnej czekolady z pieprzem chilli (w uzupełnienie do produkowanych poprzednio smaków, typu: mięta, cytryna, gruszka etc).

Coraz częściej międzynarodowe kompanie uruchamiają nowe moce produkcyjne w regionach albo kupują już istniejące fabryki. Firma Ferrero zaczęła budować nową fabrykę w obwodzie Władimirskim. Grupa Orkla z marką „SłodKo” przeniosła produkcję tabliczek czekolady z Uralu do nowej fabryki w Uljanowsku (nabytej wskutek przyłączenia OAO „KF Wołżanka”). Firma Nestle przeniosła produkcję do Barnału. Taka strategia pozwala producentom obniżyć wydatki na produkcję i zarazem być bliżej konsumentów.

Prognozy

W coraz większym stopniu o kierunkach produkcji żywnościowej decyduje dążenie konsumentów do prowadzenia zdrowego trybu życia. Producenci wyrobów cukierniczych są zmuszeni uwzględniać te tendencje. Firma Alfred Ritter planuje w najbliższym czasie wprowadzić na rynek nową ekologicznie czystą czekoladę *Ritter Sport*.

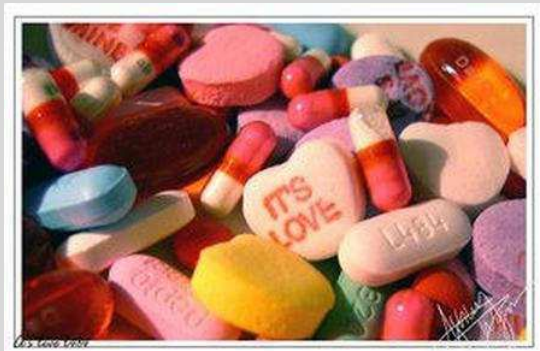
Największym zagrożeniem dla rynku produktów z czekolady pozostaje wzrost kosztów surowców, co powoduje podwyższenie cen produktów finalnych (gotowych produktów).

REGULOWANIE CEN NA LEKI

opr.:

Irina Obuchowa-Zielińska

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

W ramach przeciwdziałania inflacji i skutkom kryzysu finansowego w Rosji, komisja rządowa zdecydowała nie ograniczać cen na produkty żywnościowe, gdyż mogłoby to doprowadzić do zniszczenia rodzimego producenta. Sieci handlowe w tej sytuacji przestawiają się na import. Natomiast komisja uważa, że należy wprowadzić obowiązkową rejestrację przez producentów cen ojczyustych i zagranicznych leków, i to już w bieżącym roku, o czym poinformował pierwszy wicepremier I. Szuwałow. Tym bardziej, że ceny życiowo niezbędnych leków już teraz są regulowane - odpowiednia lista została rozpatrzona i zatwierdzona przez *Minzdrawsocraszwitie* - według danych *Farmeksperta* na tego rodzaju leki przypada 28% produkcji farmakologicznej w Rosji.

Producenci są zobowiązani dokonać rejestracji cen leków, następnie władze regionalne określają maksymalnie dopuszczalny narzut marży dla dystrybutorów i sieci aptek. Narzut może wynosić od 15% do 100% (w przypadku daleko położonych regionów). Jeżeli w 2007 r. ceny wzrosły o 4%, to tylko od października 2008 do lutego 2009 ceny na leki wzrosły o 11%. Wzrost tłumaczy się przede wszystkim zależnością od importu. Ok. 80 % ogółu leków jest sprowadzanych z zagranicy, a do produkcji 90% rosyjskich leków używane są importowane substancje.

Zdaniem przedstawiciela *Nikomed Rosja – SNG*, jeżeli rząd chce powstrzymać wzrost cen na leki, to powinien zwrócić uwagę nie tylko na producentów, lecz również poddać kontroli cały proces w cyklu produkcja – sprzedaż. W innym przypadku ścisłe regulowanie cen na leki doprowadzi jedynie do ucieczki zagranicznych firm z rosyjskiego rynku.

OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO W 2008 R.

Źródło: Informacje makroekonomiczne PAIiIZ

W 2008 r. (wg danych tymczasowych) **eksport w cenach bieżących** wyniósł 399,3 mld zł, a **import** 485,8 mld zł. W porównaniu z 2007 r. eksport zwiększył się o 3,3%, a import o 6,3%. Było to znaczne spowolnienie wzrostu, w 2007 r. eksport zwiększył się o 12,4%, a import o 15,9%. **Ujemne saldo** ukształtowało się na poziomie 86,5 mld zł (w 2007 r. minus 70,2 mld zł).

Eksport w 2008 r. wyrażony w dolarach USA wyniósł 169,5 mld USD, a import 206,1 mld USD. W porównaniu z 2007 r. eksport zwiększył się o 22,2%, a import o 25,5%. Ujemne saldo ukształtowało się w wysokości 36,6 mld USD (w 2007 r. minus 25,4 mld USD).

Eksport w 2008 r. wyrażony w euro wyniósł 114,6 mld EUR, import 139,3 mld EUR, a ujemne saldo 24,7 mld EUR, przed rokiem minus 18,6 mld EUR (eksport zwiększył się o 12,5%, a import o 15,7%).

Ujemne salda za poprzedni rok odnotowano z krajami rozwijającymi się – minus 66,4 mld zł (minus 27,9 mld USD), z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – minus 15,8 mld zł (minus 6,8 mld USD) oraz z krajami rozwiniętymi – minus 4,3 mld zł (minus 1,9 mld USD), w tym z krajami UE saldo dodatnie osiągnęło poziom 10,8 mld zł (4,5 mld USD). Udział krajów rozwiniętych w eksporcie ogółem wynosił 82,7% (w tym UE 77,5%), a w imporcie 68,9% (w tym UE 61,4%).

Udział **Niemiec, największego partnera handlowego Polski**, w eksporcie był w 2008 r. niższy niż w 2007 r. o 0,9 pkt i wyniósł 25,0%, a w imporcie niższy o 1,3 pkt i stanowił 22,8%. Ujemne saldo wyniosło 11,2 mld zł (3,2 mld EUR), w 2007 r. saldo było również ujemne i wyniosło 9,8 mld zł (2,6 mld EUR).

Wśród głównych partnerów handlowych Polski najwyższą dynamikę obrotów odnotowano w 2008 r. w eksporcie do Rosji, Niderlandów, Republiki Czeskiej i Francji, a w imporcie – z Rosji, Chin, Republiki Korei i Republiki Czeskiej.

Obroty z pierwszą dziesiątką naszych partnerów handlowych stanowiły 67,7% eksportu (w 2007 r. 68,5%) i 66,5% importu ogółem (odpowiednio 66,7%).

Tabela 1: Obroty handlu zagranicznego styczeń-grudzień 2008

Wyszczególnienie	I – XII 2008						2007	2008
	Mln PLN	Mln USD	Mln EUR	I – XII 2007 = 100			I – XII struktura w %	
				PLN	USD	EUR		
Eksport	399353,3	169536,5	114566,8	103,3	122,2	112,5	100,0	100,0
Import	485832,8	206074,7	139328,5	106,3	125,5	115,7	100,0	100,0
Saldo	-86479,5	-36538,2	-24761,7	X	X	X	X	X

Źródło: GUS

Tabela 2: Obroty handlu zagranicznego według ważniejszych krajów

Wyszczególnienie	I – XII 2008						2007	2008
	Mln PLN	Mln USD	Mln EUR	I – XI 2007 = 100			I – XII Struktura w %	
				PLN	USD	EUR		
EKSPORT								
1. Niemcy	99692,9	42383,4	28609,7	99,6	118,1	108,5	25,9	25,0
2. Francja	24682,0	10477,8	7072,6	104,8	124,1	114,0	6,1	6,2
3. Włochy	24042,6	10193,1	6884,7	94,2	111,4	102,4	6,6	6,0
4. W. Brytania	22855,7	9712,3	6558,3	99,5	117,9	108,4	5,9	5,7
5. Republika Czeska	22580,2	9594,5	6479,6	105,4	124,9	114,8	5,5	5,7
6. Rosja	21108,8	8932,6	6060,7	118,3	138,9	128,8	4,6	5,3
7. Niderlandy	15905,3	6750,9	4559,2	107,5	127,3	117,0	3,8	4,0
8. Ukraina	15100,7	6443,1	4349,8	98,7	116,9	107,9	4,0	3,8
9. Szwecja	12691,2	5399,7	3643,2	102,1	120,9	111,2	3,2	3,2
10. Węgry	11084,7	4722,7	3183,0	98,7	117,1	107,5	2,9	2,8

IMPORT								
1. Niemcy	110900,6	47221,4	31834,2	100,9	119,7	110,0	24,1	22,8
2. Rosja	48317,7	20535,6	13870,7	121,4	143,1	132,1	8,7	9,9
3. Chiny	39304,7	16502,9	11254,4	120,6	140,4	130,9	7,1	8,1
4. Włochy	31169,2	13229,3	8931,2	99,5	117,7	108,2	6,9	6,4
5. Francja	23009,3	9761,2	6590,6	98,5	116,5	107,1	5,1	4,7
6. Republika Czeska	17247,5	7365,0	4955,8	109,1	129,8	119,0	3,5	3,6
7. Niderlandy	16233,9	6904,2	4661,1	104,1	123,2	113,4	3,4	3,3
8. W. Brytania	13620,5	5778,8	3907,5	95,8	113,2	104,3	3,1	2,8
9. Republika Korei Płd.	12086,0	5038,2	3450,0	113,1	130,7	122,4	2,3	2,5
10. Belgia	11595,2	4941,7	3331,8	100,1	119,0	109,2	2,5	2,4

Źródło: GUS

ZMIANY W PRAWIE FEDERACJI ROSYJSKIEJ

opr.:

Piotr Masajło

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

- **Dotyczy:** Podwyższonych sezonowych stawek celnych importowych na **ryż** (ТН ВЭД 1006, 1103 19 500 0, 1103 20 500 0, 1104 19 910 0, 1108 19 100 0)

Nazwa dokumentu: „О СЕЗОННЫХ ПОШЛИНАХ НА РИС И МУКОМОЛЬНО-КРУПЯНУЮ ПРОДУКЦИЮ ИЗ НЕГО, ВВОЗИМЫЕ НА ТЕРРИТОРИЮ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ В 2009 ГОДУ”

Nr/data publikacji: 179 z dn. 26.02.2009 / 04 marca 2009

Obowiązuje: 15 lutego-15 maja 2009

Nowa stawka: 0,16 EUR/kg

Wcześniej obowiązująca: 0,07EUR/kg

- **Dotyczy:** Włączenia do taryfy celnej podpozycji oraz zatwierdzenie stawek celnych na poszczególne pozycje grupy: **pojazdy samochodowe specjalnego przeznaczenia**

Nazwa dokumentu: „О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИИ В ТАМОЖЕННЫЙ ТАРИФ РФ В ОТНОШЕНИИ МОТОРНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ СПЕЦИАЛЬНОГО НАЗНАЧЕНИЯ”

Nr/data publikacji: 174 z dn. 26.02.2009 / 04 marca 2009

Obowiązuje: od 04 kwietnia 2009 przez 9 miesięcy

Nowe kody i stawki:

Код ТН ВЭД	Наименование позиции <*>	Ставка ввозной таможенной пошлины (в процентах от таможенной стоимости либо в евро, либо в долларах США)
8705 10 009 1	--- новые	10
8705 10 009 5	--- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 20 000 1	-- новые	15
8705 20 000 5	-- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 30 000 1	-- новые	5
8705 30 000 5	-- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 40 000 1	-- новые	25
8705 40 000 5	-- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 90 100 1	--- новые	15
8705 90 100 5	--- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 90 300 1	--- новые	10
8705 90 300 5	--- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя
8705 90 900 1	--- новые	5
8705 90 900 5	--- бывшие в эксплуатации	4,4 евро за 1 см3 объема двигателя

Anulowane kody taryfy celnej:

Код ТН ВЭД	Наименование позиции	Доп. ед. изм.
8705 10 009 0	-- прочие	шт
8705 20 000 0	- автобуровые	шт
8705 30 000 0	- транспортные средства пожарные	шт
8705 40 000 0	- автобетономешалки	шт
8705 90 100 0	-- автомобили грузовые аварийные	шт
8705 90 300 0	-- автомобили для перекачки бетонного раствора	шт
8705 90 900 0	-- прочие	шт

- **Dotyczy:** Włączenia do taryfy celnej podpozycji oraz zatwierdzenie stawek celnych na poszczególne pozycje grupy: **produkty mleczne**

Nazwa dokumentu: „О НЕСЕНИИ И ИЗМЕНЕНИИ В ТАМОЖЕННЫЙ ТАРИФ РФ В ОТНОШЕНИИ НЕКОТОРЫХ МОЛОЧНЫХ ПРОДУКТОВ”

Nr/data publikacji: 173 z dn. 26.02.2009 / 04 marca 2009

Obowiązuje: od 04 maja 2009

Nowe kody i stawki:

Код ТН ВЭД	Наименование позиции	Ставка ввозной таможенной пошлины (в процентах от таможенной стоимости либо в евро, либо в долларах США)
0401 20 110 1	---- молоко в первичных упаковках нетто-объемом не более 0,35 л, для детского питания	15
0401 20 110 9	---- прочие	15
0401 20 910 1	---- молоко в первичных упаковках нетто-объемом не более 0,35 л, для детского питания	15
0401 20 910 9	---- прочие	15
0403 90 510 1 менее	----- в первичных упаковках нетто-объемом не более 0,35 л, для детского питания	15, но не 0,18 евро за 1 кг
0403 90 510 2 менее	----- прочий	15, но не 0,18 евро за 1 кг
0403 90 510 9 менее	----- прочие	15, но не 0,18 евро за 1 кг
0403 90 530 1 менее	----- в первичных упаковках нетто-объемом не более 0,35 л, для детского питания	15, но не 0,18 евро за 1 кг
0403 90 530 2 менее	----- прочий	15, но не 0,18 евро за 1 кг

0403 90 530 9 менее	----- прочие	15, но не 0,18 евро за 1 кг
0406 10 200 2 менее	---- в первичных упаковках нетто-массой не более 200 г, для детского питания	15, но не 0,3 евро за 1 кг
0406 10 200 3 менее	---- прочий	15, но не 0,3 евро за 1 кг

Anulowane kody taryfy celnej:

Код ТН ВЭД	Наименование позиции	Доп. ед. изм.
0401 20 110 0	--- в первичных упаковках нетто-объемом не более 2 л	-
0401 20 910 0	--- в первичных упаковках нетто-объемом не более 2 л	-
0403 90 510 0	----- не более 3 мас.%	-
0403 90 530 0	----- более 3 мас.%, но не более 6 мас.%	-
0406 10 200 1	--- творог	-

- **Dotyczy:** Zmiany stawki celnej importowej na **przędzę z włókna ciągłego syntetycznego z poliestrów** (ТН ВЭД 5402 20 000 0)

Nazwa dokumentu: ОБ УТВЕРЖДЕНИИ СТАВКИ ВВОЗНОЙ ТАМОЖЕННОЙ ПОШЛИНЫ НА НИТИ ВЫСОКОЙ ПРОЧНОСТИ ПОЛИЭФИРНЫЕ

Nr/data publikacji: 197 z dn. 10.03.2009 / 13 marca 2009

Obowiązuje: od 16 lutego 2009

Nowa stawka: 0%

Wcześniej obowiązująca: 10%

➤ **Sprawozdanie z II posiedzenia Polsko–Rosyjskiej Międzyrządowej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej**

• **Zezwolenia dla przewoźników zostaną wydane**

11 marca br. odbyło się spotkanie przewodniczących Polsko–Rosyjskiej Międzyrządowej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej- ministra infrastruktury RP Cezarego Grabarczyka i ministra transportu FR Igora Lewitina z przedstawicielami mediów. W spotkaniu uczestniczyli również - Dyrektor Departamentu Zagranicznej Współpracy Gospodarczej Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego FR Jelena Daniłowa i Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki RP Marcin Korolec.

Strony uzgodniły wymianę zezwoleń na wykonywanie międzynarodowych przewozów drogowych w ilościach zgodnych z zapisami protokołu posiedzenia Komisji Mieszanej ds. Międzynarodowych Przewozów Drogowych, która odbyła się w Sankt Petersburgu w dniach 21 – 22 sierpnia 2008 r. **Ustalono, że polscy przewoźnicy otrzymają 190 tys. zezwoleń, w tym 160 tys. dwustronnych i 30 tys. na przewozy do/z krajów trzecich.**

Odpowiadając na pytania dziennikarzy, minister C. Grabarczyk wyjaśnił, że został wypracowany projekt umowy dotyczącej żeglugi po Zalewie Wiślanym/Kaliningradzkim. Komisja zaleciła przyspieszenie prac zmierzających do podpisania tejże umowy, tak aby żegluga rozpoczęła się jeszcze w tym sezonie nawigacyjnym. Ministrowie poinformowali też, że na wniosek stron, Komisja powołała grupę roboczą ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa.

Podczas dwudniowych obrad Komisji, strony uzgodniły (w ramach współpracy w sektorze paliwowo-energetycznym) uruchomienie mechanizmu wczesnego ostrzegania w ramach dialogu energetycznego UE-Federacja Rosyjska.

Mechanizm ten przewiduje niezwłoczną wymianę informacji, bezpośrednio z Komisją Europejską oraz z rządami państw członkowskich i rządem FR, których dotyczy lub może dotyczyć sytuacja kryzysowa, a w szczególności o oczekiwanych lub już zaistniałych ograniczeniach lub całkowitym przerwaniu transportu ropy naftowej czy gazu.

W dziedzinie turystyki strony zaleciły, m.in. przyspieszenie procedur związanych z przekraczaniem granicy oraz zwiększenie liczby nowych przejść granicznych na granicy polsko-rosyjskiej.

Źródło:

www.mi.gov.pl

**PRZEDSIĘWZIĘCIA TARGOWO-WYSTAWIENNICZE W MOSKWIIE
W MAJU 2009 ROKU**

Data	Nazwa i adres strony www
12.05.2009 — 16.05.2009	„EUROEXPOMEBEL 2009” XVII Międzynarodowa Wystawa Mebli www.eem.ru
12.05.2009 — 16.05.2009	„INTERKOMPLEKT MOSKWA 2009” VIII Międzynarodowa Wystawa Akcesoriów, Dodatków i Materiałów do Produkcji Mebli www.interkomplekt.ru
12.05.2009 — 18.05.2009	„Z WIARĄ, NADZIEJĄ, MIŁOŚCIĄ W TRZECIE TYSIĄCLECIE 2009” VII Międzynarodowa Wystawa; misjonarstwo, dobroczynność, działalność oświatowa organizacji religijnych www.vvcentre.ru
12.05.2009 — 15.05.2009	„DOM WSPÓŁCZESNY 2009” Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa; zewnętrzne i wewnętrzne wykończenia, baseny, sauny, klimatyzacja, ogrzewanie www.rse.ru
12.05.2009 — 15.05.2009	„METALURGIA. RURY. ALUMINIUM. 2009” XV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa www.metal-expo.ru
12.05.2009 — 15.05.2009	„SIEĆ- EXPOKOMM 2009” XXI Międzynarodowa Wystawa Systemów Telekomunikacyjnych, Nawigacji, Technologii Informatycznych i Sprzętów Biurowych www.sviaz-expocomm.ru
12.05.2009 — 16.05.2009	„E-FINANSE RUSSIA 2009” Międzynarodowe Forum Elektronicznych Płatności i Zarządzania Biznesem www.efin-expo.ru

12.05.2009 — 15.05.2009	„TVC Rosja 2009” Międzynarodowa Wystawa Nowych Technologii Przekazu Radiowego i Telewizyjnego www.hdtv-expo.ru
12.05.2009 — 15.05.2009	„NAVITEX EXPO 2009” Międzynarodowa Wystawa Nawigacji, Technologii i Usług www.expocentr.ru
13.05.2009 — 17.05.2009	„MOSKIEWSKA ZIELONA NIEDZIELA 2009” VI Międzynarodowa Wystawa Kwiatów i Roślin Doniczkowych www.expoflowers.ru
15.05.2009 — 23.05.2009	„JUBILER-2’2009” Międzynarodowa Wystawa Wyrobów Jubilerskich www.rosyuvelirexpo.ru
15.05.2009 — 16.05.2009	„GOLF EXPO 2009” VI Międzynarodowa Wystawa - Golf www.golfexpo.ru
18.05.2009 — 22.05.2009	„MASHEX 2009” IX. Międzynarodowa Wystawa Budowy Maszyn www.mvk.ru
19.05.2009 — 22.05.2009	„KOMPLEKSOWE BEZPIECZEŃSTWO 2009” II Międzynarodowa Wystawa Środków Ratowniczych, Technik Ochrony, Bezpieczeństwa i in. www. www.isse-russia.ru
19.05.2009 — 21.05.2009	„PARAPHARM EXPO 2009” III. Międzynarodowa Wystawa; rynek lekarstw www.expocentr.ru
19.05.2009 — 21.05.2009	„METROLOGIA 2009” V Międzynarodowa Wystawa Sprzętu Pomiarowego i Badawczego www.metrol.expoprom.ru

19.05.2009 — 21.05.2009	„HEALTH/LIFE – ZDROWY OBRAZ ŻYCIA 2009” Międzynarodowa Wystawa Zdrowia, Urody i Kosmetyki www.expocentr.ru
20.05.2009 — 22.05.2009	„AGROFERMA 2009” III Międzynarodowa Wystawa Basenów i Saun www.vvcentre.ru
20.05.2009 — 22.05.2009	„SPRZĘT BIUROWY 2009” V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Materiałów dla Biura www.vvcentre.ru
25.05.2009 — 29.05.2009	„METALLOOBRABOTKA 2009” Międzynarodowa Wystawa Obróbki Materiałów i Maszyn www.expocentr.ru
26.05.2009 — 29.05.2009	„CITYPIPE 2009” IV Międzynarodowa Wystawa Specjalistyczna Rurociągowych Systemów Infrastruktury Komunalnej www.citypipe.sibico.com/e/
26.05.2009 — 29.05.2009	„WASTE TECH 2009” VI Międzynarodowa Wystawa Obróbki Odpadów, Recyklingu i Technologii Związanymi z Ochroną Natury www.waste-tech.ru
26.05.2009 — 28.05.2009	„PRZEMYSŁ MIĘSNY” Międzynarodowe Forum Innowacji w Przemysle Mięsnym i Mlecznym www.meatindustry.ru
26.05.2009 — 28.05.2009	„PRZEMYSŁ CHŁODNICZY. TECHNIKA. TECHNOLOGIE. TRANSPORT. MROŻONKI'2009” Międzynarodowa Wystawa Branży Chłodniczej www.crocusexpo.ru
27.05.2009 — 29.05.2009	„LIFT EXPO ROSJA 2009” IV Międzynarodowa Wystawa Wind, Schodów Ruchomych itp. www.lift-expo.ru

<p>27.05.2009 — 29.05.2009</p>	<p>„JEANS SHOW 2009” VII Międzynarodowa Wystawa Odzieży dla Aktywnego Wypoczynku www.expocentr.ru</p>
<p>29.05.2009 — 31.05.2009</p>	<p>„ELITE LIFE 2009” Międzynarodowa Wystawa Elitarnego Życia, Sportu i Wypoczynku www.elitelife-expo.ru</p>

ZBLIŻAJĄCE SIĘ WYSTAWY W ROSJI

➤ **MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA SPRZĘTU, TECHNOLOGII
I OPAKOWAŃ DLA PRZEMYSŁU PRZETWÓRCZEGO I SPOŻYWCZEGO
PRODTECH 2009**

W dniach 1 – 3 kwietnia 2009 r. w Sankt Petersburgu (ВК Ленэкспо) odbędzie się **Międzynarodowa Wystawa Sprzętu, Technologii i Opakowań dla Przemysłu Przetwórczego i Spożywczego- Prodtech 2009 (ПРОДТЕХ 2009).**

Na wystawie będą prezentowane:

1. Wyposażenie i technologie dla przemysłu spożywczego.
2. Opakowania dla przemysłu spożywczego FOODPAC.

Program wystawy:

1. Międzynarodowe północno-zachodnie Forum Spożywcze: „Bezpieczeństwo produkcji spożywczej”.
2. Konkurs.
3. Centrum negocjacji.

Szczegółowe informacje: www.restec.ru/prodtech

Kontakt: Kuprina Marina Voldemarovna, tel/fax: +7 (812) 320 80 93, 303 88 69,
e-mail: upac@restec.ru

➤ **TECHNODREW DALEKI WSCHÓD 2009” MIĘDZYNARODOWE TARGI
w CHABAROWSKU**

W dniach 16 - 19 kwietnia 2009 r. w Chabarowsku odbędą się Międzynarodowe Targi „**TECHNODREW Daleki Wschód 2009**” – technologie, maszyny, sprzęt oraz narzędzia dla gospodarki leśnej, wyrębu i przetwarzania drewna, produkcja mebli.

Miejsce wystawy: Chabarowsk, Stadion im. Lenina, maneż dla lekkiej atletyki

Tematyka wystawy:

- Maszyny do wrębu drewna, sprzęt pomocniczy
- Technologie i urządzenia dla przemysłu drzewnego, tartaczego, meblarstwa
- Sprzęt do pozyskiwania drewna, do ostrzenia narzędzi, do pakowania, piły ramowe, transport
- Części zapasowe, urządzenia i narzędzia do budowy drewnianych domów, drzwi, okna
- Oprogramowanie, opracowania, leasingowe i inwestycyjne struktury, banki
- Ochrona i ekologia lasów, towary dla ogrodników i sadowników

Szczegóły: <http://www.khabexpo.ru>

Kontakt: - Ługowaja Olesia, dyrektor wystawy

tel/fax: (4212) 34-68-82

e-mail: forest@chabexpo.ru

- Pietraszowa Olga, menager wystawy

tel/fax: (4212) 56-76-14

e-mail: ptedir@chabexpo.ru

➤ **IV MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA WASTETECH**

➤ **IX MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA ЭКБАТЭК**

W dniach 26 – 29 maja 2009 r. odbędzie się w Moskwie **IV Międzynarodowa Wystawa WASTETECH** dotycząca obróbki odpadów, recyklingu i technologii związanymi z ochroną natury. Kolejno w dniach 1 – 4 lipca 2009 będzie miała miejsce analogiczna **IX Międzynarodowa Wystawa ЭКБАТЭК**.

W związku z powyższymi wystawami firma Sibico (Сибико) zwraca się do polskich firm o wspólne zorganizowane stoisk na dwóch wystawach.

Kontakt: Moskwa, 105062, а/я 105, tel/fax: (495) 225 5986, 782 1013, e-mail: info@sibico.com, www.sibico.com

!!! Z OSTATNIEJ CHWILI:

opr.

Piotr Masajło

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

➤ KRYZYSOWY PRZEGLĄD PRASY

• TROCHĘ STATYSTYKI

❖ Inflacja

W lutym 2009 r. inflacja w Rosji wynosiła **1,7%**, co wskazuje na jej spadek porównując z miesiącem poprzedzającym – 2,4 %, jednak jest wyższa niż w lutym 2008 r., kiedy wynosiła 1,2% - takie dane zostały opublikowane na stronie Federalnej Służby Statystyki.

✓ **Najmniejszą dynamikę wzrostu notuje się** w segmencie usług – 1,4%

✓ artykuły spożywcze zdrożały średnio o 1,6% (najszybciej drożeje cukier 8,5%; od początku roku zdrożał on o 21%)

✓ nadal obserwuje się trend wzrostowy cen na lekarstwa – 5,3-16,2%, najsilniej te importowane

➤ **Nie wszystko jednak drożeje. W lutym ceny za litr benzyny i ON obniżyły się średnio o 1,5% i wynoszą w przeliczeniu na złotówki: ON – 1,7 zł, benzyna 95 oktanowa – 2,0 zł.**

❖ **Bezrobocie**

- ✓ Ogólna liczba bezrobotnych w lutym 2009 r. wzrosła o 20,6% w porównaniu z lutym 2008 r. i wyniosła 6,4 mln lub 8,5% osób czynnych zawodowo (ROSSTAT). Przy tym w porównaniu ze styczniem 2009 r. bezrobocie wzrosło o 4,9%.
- ✓ W urzędach pracy oficjalnie zarejestrowanych było 2 mln bezrobotnych, w tym 1,7 % miało prawo do zasiłku.

❖ **Rynek nowych samochodów osobowych**

- ✓ Wg danych Stowarzyszenia Europejskiego Biznesu w Rosji - w ciągu dwóch pierwszych miesięcy 2009 r. sprzedaż nowych samochodów osobowych **spadła o 36%** i wyniosła 253,3 tys aut.
- ✓ Wśród zagranicznych marek najlepiej sprzedają się **Chevrolety**, na drugim miejscu uplasował się **Ford**, na trzecim **Hyundai**. Liderem rynku pozostaje **Lada**, której sprzedaż jest trzykrotnie wyższa niż Chevroleta.
- ✓ Przy tak dużym załamaniu się rynku aut, już drugi miesiąc z rzędu obserwuje się wzrost sprzedaży aut luksusowych. Podczas gdy w styczniu wzrosty sprzedaży notowało pięć marek (Mercedes, Lexus, Infiniti, Jaguar i Porsche), w lutym było ich już sześć (BMW, Audi, Infiniti, Hummer, Cadillac i Jaguar).
- ✓ Najpopularniejszym samochodem zagranicznej marki pozostaje w Rosji Ford Focus, drugie miejsce zajmuje Mazda3, na trzecim Renault Logan. Najlepiej sprzedającym się samochodem rosyjskim pozostaje Lada Priora.

❖ **Produkcja przemysłowa**

- ✓ Jak informuje Federalna Służba Statystyki ROSSTAT, w lutym nastąpił wzrost produkcji przemysłowej o 6,4%. Jednak jest to wzrost jedynie w porównaniu do miesiąca poprzedzającego.
- ✓ Wskaźnik produkcji przemysłowej w styczniu lutym 2009 roku w porównaniu do stycznia lutego 2008 roku wyniósł 85,4%, a w lutym 2009 w porównaniu do lutego 2008 – 86,8 %.
- ✓ Przypominamy, że w styczniu 2009 poziom produkcji przemysłowej spadł o 16% i był to rekordowy spadek w ciągu ostatnich 15 lat. Najsilniej kryzys

dotknął producentów samochodów – z powodu spadku zbytu wykorzystywali oni w styczniu i lutym 1/3 mocy produkcyjnych na swoich zakładach. Jednak jeśli w styczniu produkcja została obniżona o 80% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, to w lutym było to już tylko 60%.

- ✓ Poziom spadek został zachowany w produkcji materiałów budowlanych. W lutym produkcja cementu spadła o 43%, a cegieł o 42%.
- ✓ Najlepszy wynik odnotowano w przemyśle spożywczym. Przetwórstwo mięsa wzrosło o 9,4%, zaś produkcja kasz aż o 40%.

❖ **Realne dochody społeczeństwa**

- ✓ **W lutym 2009 r. realne dochody pieniężne Rosjan spadły o 4,7% porównując z lutym 2008 r. (ROSSTAT).**
- ✓ W wyrażeniu nominalnym średni dochód na osobę w lutym 2009 r. wzrósł o 8,4% w porównaniu do lutego 2008 i wyniósł 14010 rubli.
- ✓ Średnia płaca naliczana w Rosji w lutym 2009 r. wyniosła **17580 rubli** i była o 13,9% wyższa niż w lutym 2008 i o 2,7% wyższa w stosunku do stycznia 2009 r.

❖ **Sytuacja na rynku nieruchomości w Moskwie**

- ✓ W lutym 2009 r. pobito historyczny rekord spadku „dolarowych” cen na nieruchomości w Moskwie. Nawet podczas krachu w 1998 ceny na mieszkania w Moskwie nie spadały w takim tempie – powyżej 2% tygodniowo.
- ✓ Średnia cena metra kwadratowego powierzchni mieszkaniowej w lutym spadła o 7,6% poniżej psychologicznej granicy 5000 \$ / m². Takie tempo spadku

pokazuje, że już w najbliższych miesiącach średnia cena m² może zbliżyć się do 4 tys. \$ - poziomu z przełomu lat 2005/2006, kiedy to po silnym wzroście

obserwowana była lekka stagnacja na rynku. Szacuje się, że i tym razem poziom 4 tys \$/ m² może być punktem zwrotnym – tym razem spadków.

- ✓ Na tle spadku wartości rubla, ceny na rynku wyrażone w narodowej walucie kształtują się nieco inaczej. Według danych przytaczanych w branżowym czasopiśmie www.metrimfo.ru, „rublowe” ceny za m² w lutym nieznacznie wzrosły – chociaż jest to raczej korekta techniczna niż jakikolwiek wzrost. W miarę ustabilizowania się kursu rubla pod koniec lutego tu również zaobserwowano tendencję spadkową.

❖ **Zmiany w imporcie produktów spożywczych**

- ✓ Rosyjski import produktów spożywczych i surowców do ich produkcji spadł w lutym 2009 w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 21,8% i wyniósł 1,71 mln USD.
- ✓ Wartość wwiezionej w lutym do Rosji wołowiny wyniosła 84,4 mln USD (125,9 mln USD rok wcześniej), wieprzowiny 94,7 mln (129,3 mln USD w lutym 2008).
- ✓ Import produktów rybnych spadł o 31,2% i wyniósł 115,6 mln USD. O 27% (do 28,3 mln USD) spadł import cukru i o 36,9% produktów mleczarskich.
- ✓ Porównując jednak z danymi styczniowymi, import cukru zwiększył się 2,1 razy; mięsa 1,8; produktów mleczarskich 1,5; ryb o 16,1%. Import owoców pozostał na poziomie miesiąca poprzedzającego.

Na podstawie:

- ROSSTAT
- RIA NOVOSTI
- KOMMERSANT
- ROSSIJSKAJA GAZIETA
- PRAJM-TASS

Oferta inwestycyjna „DOM POLSKI” W „WIOSCE NARODOWEJ”

Projekt „Wioska Narodowa” został utworzony z inicjatywy gubernatora Orenburga. Administracja miasta przydziela organizacjom narodowym działkę budowlaną w centrum pod budowę domu i muzeum. Cały kompleks składa się z domów w stylach narodowych i ma za zadanie służyć jako symbol międzynarodowej przyjaźni.

Projekt jest szeroko znany zarówno w Rosji, jak i za granicą a udział w nim biorą ambasady krajów, których narodowość jest reprezentowana w „Narodowej Wiosce”. Na wydzielonych już działkach powstały budynki i muzea takich narodowości jak: Białorusini, Rosjanie, Ukraińcy, Ormianie, Niemcy.

W marcu br. powinna zapadć decyzja o wydzieleniu ziemi Bułgarom oraz Centrum Kultury Polskiej „Wawel”.

Projekt:

- działka budowlana o powierzchni 2000 m² w centrum Orenburga
- działka wydzielana jest przez miasto bezpłatnie (miasto zapewnia również koszty związane z doprowadzeniem wodociągu, elektryfikacji i centralnego ogrzewania)

Plan:

- budowa piętrowego/dwupiętrowego budynku i niewielkiego domku pod muzeum Narodowości Polskiej
- główny budynek byłby przeznaczony na biuro, restaurację, znalazłyby się w nim też pomieszczenia przeznaczone na wynajem itd.
- koszty budowy wycenia się na 20-50 milionów rubli, w zależności od inicjatywy inwestora

Centrum Kultury Polskiej „Wawel” nie dysponuje środkami finansowymi, ale ma możliwość bezpłatnego otrzymania działki budowlanej. **W związku z powyższym, centrum chce zachęcić do udziału w projekcie polskie przedsiębiorstwa, organizacje i firmy, które chcą rozszerzyć swoją działalność gospodarczą za**

granicami Polski i mogą rozpocząć od inwestycji w nieruchomość, która będzie służyć jako przedstawicielstwo danej firmy.

Całość inwestycji ukierunkowana jest na rozwinięcie polskiego biznesu na terytorium obwodu orenburskiego, a muzeum będzie jego wizytówką i miejscem spotkań Polaków oraz osób pochodzenia polskiego, a także wszystkich zainteresowanych polską kulturą.

Inicjatorem i kuratorem projektu „Wioska Narodowa” jest Gubernator Obwodu Orenburskiego- Czernyszow Aleksiej Andrejewicz.

Instytucje zainteresowane projektem proszone są o kontakt:

Omros73@mail.ru

tel. +789033925263 Olga Monastyrskaja

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie zachęca wszystkie firmy, które planują lub prowadzą już działalność gospodarczą w Federacji Rosyjskiej, do przekazywania do naszego Wydziału informacji nt. swojej oferty.

Materiały prosimy przekazywać w dwóch formach:

1) Poczta e-mail w formacie elektronicznym (PDF, Word) – obowiązkowo z logo firmy i zgodą na przetwarzanie danych dotyczących firmy – materiały takie możemy rozpowszechniać wśród potencjalnych odbiorców rosyjskich drogą mailową, zamieszczać w publikacjach własnych, mediach zaprzyjaźnionych Izb itd;

2) W formie materiałów promocyjnych powielanych drukowanych, preferowana forma: na CD/DVD - materiały takie możemy wykorzystywać w trakcie bieżących działań Wydziału, takich jak: wystawy, targi, seminaria, spotkania biznesowe itd.

Materiały mogą być dostarczone do Wydziału **wyłącznie** na koszt zainteresowanego podmiotu.

UWAGA! Prosimy o materiały **tylko i wyłącznie w języku rosyjskim!**

Zachęcamy również do lektury Biuletynu Informacyjnego WPHI w Sankt Petersburgu. Wśród licznych, ciekawych informacji i analiz, znajdą tam Państwo najświeższe zmiany w prawie celnym FR.

Biuletyn dostępny jest pod adresem:

<http://petersburg.trade.gov.pl/pl/Biuletyny>

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie
123557 Moskwa, ul. Klimaszkina 4
tel. +7 495 231 16 11, fax. +7 495 254 34 22
e-mail: moscow@trade.gov.pl; www.moskwa.trade.gov.pl

© 2009 WPHI Ambasada RP w Moskwie
Publikowanie w całości lub części materiałów zawartych w niniejszym opracowaniu
dozwolone jest wyłącznie przy powołaniu się na źródło informacji.